

Ladislav Babić

KRDO

Gnušao se krda svom silinom svog krhkog bića. Zapravo, bijaše to pleme, no za njega baš i ne previše različito od krda. Prezirao je njegovu misaonu isključivost a istovremeno tihu prinudu uključive obuhvatnosti, kojom je prisiljavalo svoje članove da se podrede njegovoj kolektivnoj psihologiji. Posebno se ta samoshvatljivost služenja nametnutim zajedničkim vrijednostima očitovala kod vršenja rituala. Dok su kurjaci noću zavijali na puni mjesec, svako malo – prema bezprigovornim odlukama plemenskog vrača obznanjenih nakon proučavanja znakova iz crijeva žrtvenih životinja – članovi plemena izvodili su analogon vučjih radnji, podjednako nesvjesni razloga s kojega to čine. Vođa plemena, poput predvodnika čopora, brinuo je - što mu baš i ne bijaše preteško - da učešće u ceremonijalu bude bez izuzetaka. Shvaćao je kako svi ti obredi kojima je gomila potvrđivala zajedničko pripadanje i služenje istim ciljevima – prirodnim i nadnaravnim – nisu tek od jučer, već imaju dugu povijest potvrđenu stoljetnom životnom praksom, no... Gnušao se i prezirao ih. Poput programiranih strojeva (naravno, o njima on nije ni mogao slutiti), kao jedan psihološki makroorganizam, te fizički izolirane jedinice savršeno su sinkrono učestvovala u svim fazama svojih fanatičnih rituala. On lično nikada nije mogao prijeći tu liniju stapanja fragmenata u čvrsti kolektivitet – previše je cijenio svoje vlastito mišljenje i stavove a da bi se dao podrediti stoljećima uvriježenim i ponavljanim, a jednako tako dugo nikad u sumnju dovedenim i propitivanim dogmama.

Izdvajao se još od malena, i znao je da to i oni znaju. Tolerirali su ga, možda ne toliko čovjekoljublja radi koliko rad još jedne od navještenih doktrina kojima su bezrezervno vjerovali. Shvaćao je, više podsvijesno negoli svijesnim umom – a možda upravo stoga što su ga ostavljali relativno na miru (sem prezirnih pogleda i usiljene tolerancije kojom su se odnosili prema njemu) kako je to sasvim ispravan stav, ali da on bez dopune sa posvemašnjom ličnom slobodom skeptičnog propitivanja ne znači baš mnogo. Osjećao je u svojoj dubini da prihvaćeni formalizam snošljivosti, lišen svoje suštinske manifestacije, nije doli tek korektan no potpuno neljudski odnos. Naprosto su se držali dogme, ispravne ovaj put, poput nesvijesne mašine koja mehanički ponavlja naredbe upisane u svoj kod.

No, kada je učinio najveću blasfemiju, dovevši u pitanje opstojnost Navjestitelja svih tih zakona u koje, i u kojega, su bezrezervno vjerovali, došao je kraj i tom formalnom prihvaćanju. Bijaše izgnan iz plemena, sa najstrašnijim kletvama koje je moguće baciti na prekršitelja poruka Apsoluta, uz cinični dodatak kako je, eto, sretan što je uopće izvukao živu glavu – naravno – zbog čistog humanizma krda kome se on ne želi podrediti. Stoljećima kasnije, slično prokletstvo pratit će izopćenje iz zajednice jednog od najvećih umova čovječanstva:

„Bio proklet danju, bio proklet noću; bio proklet kad liježe, bio proklet kad ustaje; bio proklet kad izlazi, bio proklet kad se vraća. Neka mu Gospodin nikad više ne oprosti niti ga prihvati; neka bijes i nezadovoljstvo Gospodnje plamte od sad protiv njega, sa svim prokletstvima zapisanim u Knjizi zakona i izbace njegovo ime iz svega pod nebom; neka ga Gospodin ne rastavi od zala svih plemena Izraelovih, odvagne mu sva prokletstva zemlje zapisana u Knjizi zakona; a svi vi koji se pokoravate Gospodinu svome Bogu bili spašeni ovoga dana.“

Sada je lutao savanom, prepušten sam sebi i svojoj snalažljivosti, u potrazi za hranom, izbjegavajući divlje zvijeri, žedajući danima dok ne bi naišao na izvor čiste ili lokvu prljave vode iz koje je pio zajedno sa ostalim Njegovom bićima – uvijek na oprezu pred predatorima, ali ne samo njima. Čuvao se susreta sa drugim plemenom, krdom različitim od onoga iz kojeg je potekao, gomilom koja je podjednako pravovjerno upražnjavala neki sasvim drugi sustav vrijednosti od onog u kojem je odrastao. Zbog nepokoravanja kojemu je sad ostavljen samom sebi, svojoj fizičkoj i unutrašnjoj snazi. Postupno mu je, iz dana u dan prepuštenom usudu samoće, postajalo jasno zašto se krdo drži skupa. Počeo je shvaćati kako sistem vjerovanja koje su upražnjavali naprosto predstavlja ljepilo kome je cilj što više očvrnuti zajednicu u monolitnu cjelinu, sposobnu izdržati izazove kojima bješe prepuštena. Tko zna iz kojeg razloga, taj ljepak nije kod njega imao učinka što mu ni bješe žao, mada je sve više shvaćao istinu koju su sociolozi nekog budućeg vremena izrazili u obliku da je čovjek – društveno biće.

Nije toliko žudio za društvom sličnim svojim istjerivačima koliko mu se ta, u budućnosti formulirana, istina nudila preko svoje biološke forme. Čeznuo je za bićem suprotnog spola. Ne samo spolnom žudnjom darovanom mu kao svim živim bićima, već i onom duhovnom – maštao je o istomišljenici koja bi rezonirala sa njegovim pogledima uslijed kojih je izgubio naklonost plemena. Znao je da takvu osobu može tražiti samo izvan skupine sebi sličnih, prognanicu poput sebe sama, te je stoga s još uvišestručenijom pažnjom negoli pred divljim zvijerima svakodnevno očima češljao horizont. I onda, jednog dana desilo se upravo ono čemu je žudio. Pojavila se iznenada i oboje su bili zatečeni onim drugim. Dugim, usplahirenim pogledima oprezno su se počeli ispitivati; prvo način ponašanja onog drugog – što bijaše evolucijski opravdano u tom surovom svijetu - potom fizički izgled, da bi završilo skeniranjem nutrine kroz prozor očiju. Zadovoljni oboje sa viđenim, krenuli su potražiti najbližu napuštenu špilju.

A onda, pristupiše stvaranju novog krda.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

NEKOPIRATI